

Добри практики при намаляването на административни тежести, включително в държави- членки на ЕС

ЧЕШКА РЕПУБЛИКА

Документът е изготвен от екип на **Обединение “Намаляване на административната тежест за бизнеса”** в изпълнение на Договор № 157, сключен на 06 август 2010 г. за изпълнение на поръчка с предмет: **„ИЗМЕРВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ТЕЖЕСТ, ПРОИЗТИЧАЩА ОТ ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ЗА ИНФОРМИРАНЕ НА БИЗНЕСА И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НЕЙНОТО НАМАЛЯВАНЕ”**, с възложител **Министерството на икономиката, енергетиката и туризма**.

Заключенията и тълкуванията, които се съдържат в настоящия документ, представляват професионалното мнение на експертите на Обединение “Намаляване на административната тежест за бизнеса” и по никакъв начин не следва да се приемат като становище или официална позиция на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма.

Април 2011 г.

1. *Държавно и административно устройство*

След разделението на Чехословакия на двете и съставни части от януари 1993 г. Чешката република е независима държава, парламентарна република. Парламентът е разделен на Палата на депутатите и Сенат. Депутатите се избират за 4 години, а сенаторите за 6, при което на всеки 2 години 1/3 от тях се преизбират. Най-високата длъжност в държавата е президентът. Той бива избран от парламента за срок от 5 години. Президентът утвърждава състава на правителството, предложен от Палатата на депутатите.

Държавното управление в Чехия се основава върху тристепенната система, съставена от централни власти, регионални и местни органи на властта:

1. 14 региона - функционират от 1.01.2001 г. като второ ниво на самоуправление;
2. 77 окръга, изпълняващи функции на държавната администрация. С реформите от 2005 година окръжното ниво е премахнато и понастоящем в страната има само два вида под национални единици - региони и общини;
3. 6249 общини.

2. *Развитие на политиката за по-доброто регулиране¹*

Чехия е една от първите страни от Централна и Източна Европа, която става член на ОИСР и участва в партньорските изследвания на секторни регулаторни политики на организацията от 2001 г., както и в изследванията, специално посветени на управлението и организацията на прилагането на регулаторната политика. „Sustaining regulatory management improvements through a better regulation policy”.

Правителството на Чешката република приема План за действие за намаляване на административната тежест за бизнеса през април 2005 г., както и методология за измерване на административната тежест, на базата на Модела на стандартните разходи. Според плана, началникът на кабинета е отговорен за изготвяне на доклад (Анализ на административната тежест върху бизнеса) на базата на резултатите от измервания, предприети от отделните министерства и централните органи на държавната администрация по МСР. Началникът на кабинета до ноември 2006 г. е подпомаган от Дирекция за реформа законодателството и централна държавна администрация в МС. През този период (2005 - 2006 г.) е извършено общото изходно/базово измерване на АТ и последващ анализ.

Базисното измерване включва измерване на всички актове, свързани с бизнеса като цяло, които попадат в ресора на 12 министерства и 10 централни административни органи. Всеки орган анализира нормативната уредба в сферата на своята компетентност и измерва АТ по Модела на стандартните разходи. В случай, че

¹ За материала е използван и „Regulatory management capacities of memberstates of the European union that joined the Union on 1 may 2004”, SIGMA PAPER NO. 42

задължения за информиране са в компетенциите на няколко органа, те са измерени от всички страни. Измерванията се извършват с много ограничен бюджет и силна координираща и методическа роля на звеното за по-доброто регулиране. Използвани са стандартизирани примери на ЗИ, които са разширявани в процеса на измерването, както и точни указания за обхвата на изследваните предприятия по отношение на техния размер.

Резултатите от измерването са предоставени на Министерството на регулаторната реформа и реформа на централна държавната администрация в края на септември 2005 година. На това Министерство се възлага изготвяне на аналитичен доклад за общата административна тежест върху бизнеса. Докладът ([Analysis of the administrative burdens on businesses](#)) е завършен през февруари 2006 г. Докладът съдържа информация на въведените административни тежести по институции, отговорни за прилагането на законите и по закони, както и обобщена информация за измеренията на тежестта, като са категоризирани задълженията по техния произход (право на ЕС, право на ЕС, но прилагането е национално и национално законодателство). Обобщението на данните показва, че 76% от информационните задължения се дължат на разпоредби на националното законодателство. Измерената административна тежест за 2005 г. Измерената обща административна тежест е 86,4 млрд. чешки крони или около 3,04 млрд. Евро, от които 2,7 млрд. евро се в резултат на чисто национални разпоредби. Общата тежест се равнява на 2,9% от БВП или по около 300 на човек от населението на Чехия.²

През ноември 2006 г., правомощията са прехвърлени от кабинета на правителството към Министерството на вътрешните работи (звено „Регулаторната реформа и Качество на държавната администрация“), и всички дейности и проекти, залегнали в Плана за действие за намаляване на АТ продължават, като се управляват от последната МВР.

Звеното на регулаторната реформа и Качество на държавната администрация се състои от три отдела:

- Оценка на въздействието;
- Качество на законодателството и
- Стратегии и концепции.

Координацията на изпълнението на Плана се осъществява от Министерството на промишлеността и търговията.

Отдел Качество на законодателството е отговорен за плана за опростяване на регулаторната среда, и дейността му е фокусирана към намаляване на административната тежест върху бизнеса в Чехия. Основните задачи на Отдела се обуславят от изпълнение на тези ангажиментите, а именно:

² PILOT PROJECT ON ADMINISTRATIVE BURDENS Prepared by WiFo and CEPS for the European Commission, DG Enterprise under Contract Nr. B2/ENTR/05/091-FC, FINAL REPORT

- да си сътрудничи с Министерството на промишлеността и търговията относно дейности, свързани с намаляване на административната тежест;
- да изготви и актуализира наръчник за измерване на административната тежест;
- да подпомага министерства и административни органи при възникване на проблеми при прилагане на модела на стандартните разходи.

С решение на правителството (Резолюция № 759 от 11 юли 2007 г.) въз основа на резултатите от Аналитичния доклад (2006 г.) са приети следните мерки:

- задължителна предварителна оценка на административната тежест при създаване на нови проекти на законодателство;
- Изготвяне на годишни доклади за напредъка и планове за действие, В годишния преглед се описва конкретното законодателство, към което са насочени предложенията за намаляване на АТ (като се вземат предвид резултатите от базовото измерване на АТ и данните в Аналитичния доклад).

През пролетта на 2008 г. правителството (Резолюция № 446 от 21 април 2008 г.) предприема следващи стъпки за намаляване на административните тежести за предприятията. Аналитичният доклад посочва, че законодателството в ресора на Министерството на труда и социалната политика, Министерството на земеделието, Министерството на здравеопазването, Министерството на финансите, Министерството на околната среда и Министерството на промишлеността и търговията създава по-голямата част от измерената тежест. Със своята резолюция Правителството възлага на всяко от тези министерства да определи собствен план за действие за намаляване на АТ до 2010 г. В плана следва да се съдържа списък на всички нормативни разпоредби, съдържащи административната тежест, която трябва да се отстранят или намалят, със съответните срокове. Всички министерства имат за допълнение задачата да информират за предприетите мерки за намаляване на АТ останалите министерства и централни органи на държавната администрация.

След изборите през май, новото правителство формирано през юли 2010 г. фокусира повече усилия върху развитието и по-широко използване на информационни и комуникационни технологии, което значително улеснява намаляването на административната тежест, главно чрез свързване на централни регистри, електронни програми и приложения (електронно здравеопазване, електронно правосъдие, е-данък, е-Култура и т.н.), действащите точки за контакт на публичната администрация и безупречна комуникационна инфраструктура. За постигането на тази цел, чешкото правителство е разработило две законодателни предложения. Първото от тях е проект за т. нар. Закон за електронно правителство (Закона за електронните операции, Personal Numbers and Authorised Conversion of Documents), който въвежда електронни инструменти в основните процедурни регулации, особено в Административно-процесуалния кодекс и Гражданско Процесуалния кодекс. Това предложение вече е внесено в Парламента и е готово за второ четене в Палатата на депутатите.

В допълнение на електронизацията/цифровизацията е изготвеният проект на Закон за основните регистри на държавната администрация (който вече е завършен), който регламентира осъществява ефективна връзка между регистъра на населението, регистъра на физическите и юридическите лица, регистъра на правата и задълженията, адресната регистрация и териториалната идентификация на недвижимите имоти. **Това ще даде възможност на държавните институции за извличане на данни директно от тези регистри, без да ги изисква от гражданите или бизнеса.**

С правителствено Решение № 308 от 27 4 2010 година относно доклад за Плана за изпълнение за намаляване на административната тежест за бизнеса до 2010 г. е удължен срокът на действие на Плана до 2012 г., а заложената цел е намаляване на административната тежест с 25% до края на 2012 г., вместо заложените 20% до 2010 г.

Властите продължават текущото изпълнение на плана и паралелно предприемат допълнителни мерки извън предвидените в него. Предвижда се и извършването на повторно измерване на административната тежест в избрани области (12 области – търговска регистрация, търговско право, лицензиране, условия за работа, данъчно право, регистрация на собственост, защита на потребителите, екология, изисквания към производителите, вътрешен пазар, обществени поръчки и статистика), с което да се актуализират данните.

3. *Добри практики*

→ *Чешката точка*

Проектът на едно гише или „Чешката точка“, както е известен, е въведен през 2007 г.³ В първоначалната фаза, тези точки предоставят обща информация относно публичната администрация и резюмета, тематична информация (разпечатки) от 4 регистъра - търговски регистър, регистър на предприемачите, криминални досиета и имотния регистър.

Чешката точка позволява лесен достъп до държавната администрация. Чрез посещение на някоя от Чешките точки може бързо и удобно да се сертифицират извлечения от публични и непублични регистри на държавната администрация или да се попълнят и изпратят формуляри, необходими за получаване или промяна на търговски лицензии.

Услугите, предоставяни чрез мрежата на Чешката точки се разраства бързо, както и самата мрежа. Проектът работи във всички общински и регионални служби, много пощенски станции, а също и в чужбина, предимно в посолствата или чешки центрове (напр. в Берлин). При завършването на проекта Чешките точки следва да функционират като комплексна платформа за комуникация между гражданите (или обществото в по-широк смисъл) и публичната администрация. Към момента има над 2 500 действащи контактни точки.

³ <http://www.ceskaposta.cz/en/sluzby/czech-point/czech-point-id27750/>

- Към момента следните услуги са налични:
- Извлечение от имотния регистър
- Извлечение от Търговския регистър
- Извлечение от регистъра на предприемачите
- Извлечение от регистъра на квалифицирани изпълнители
- Извлечение от регистър за несъстоятелност
- Извлечение от Наказателния регистър
- Извлечение от регистъра на водачите на МПС
- Формуляри по Търговския закон
- Преобразуване на документи

Предоставените от Чешките точки документи са сертифицирани и имат правна сила. Таксите за сертифицираните копия варира от 1 до 4 евро. Практически всички необходими документи за участие в обществена поръчка могат да бъдат намерени с едно посещение в точка от мрежата.

→ **Хексагон**

Съгласно последния отчет на плана за намаляване на административната тежест в изпълнение е подготовката на **процедурни одити на дневния ред (планове) в държавната администрация** от гледна точка на всички 6 компоненти на така нареченият "хексагон" (хексагона е символ на ефективна държавна администрация и се състои от 6 върха - Граждани, Финанси, Организация, Законодателство, Технология и Длъжностни лица).

Тези одити ще включват „карти на процеса“, които ще показват колко административна тежест имат определени планове за всички субекти на публичната администрация, освен това тези одити ще установят до колко ефективно, ефикасно и успешно всеки от компонентите играе своята роля в системата на държавната администрация. Резултатите от тези одити ще бъдат последвани от анализ и проследяващи мерки, насочени към подобряване на дейността, включително съкращаване на бюрокрацията.

